

TÝŽDEŇ DAGA DANIŠA: RIEŠENÍM BY MALI BYŤ VOLBY. NIE RECYKLOVANÁ VLÁDA

- CZ24 News | 26. března 2021

1. Aj kríza sa unavila

Krátky pohľad na krízové udalosti vyzerá čarovne. Ako z iného sveta:

- ministerka Kolíková odišla z vlády, no chce sa vrátiť,
- minister Sulík odišiel z vlády, no aj on sa chce vrátiť,
- to isté ďalší odchádzajúci ministri za SaS,
- Matovič avizoval, že nemá problém odísť z vlády, no s podmienkou, že ostane vo vláde,
- Boris Kollár nemá nijaké požiadavky ani predstavy o riešení krízy, no ak sa do týždňa kríza nevyrieši, bude žiadať predčasné voľby,
- prezidentka Čaputová vyzvala na odchod premiéra, čiže celej vlády, hoci dnes nikto netuší, ako presne by mala vyzeráť nová.

Kríza prerástla cez hlavu nielen Matovičovi, ale každému z aktérov. Priebežné výsledky sú také, že každý stratil. A nikto nič nezískal.

Celá vzbura Sulíka a Remišovej padla len na tom, že precenili svoje možnosti. A váhu. Sulík dal drsné ultimátum, no nemal na to silu. Za ľudí sa pridala len vlašne a nie celá. Potom prišla na rad Kolíková. Matovičovi oznámila, že ak ostane premiérom, tak odíde z vlády. Smelé slová. No opäť im chýbalo politické krytie. Prebíjanie silnejšej karty slabšou nemohlo zabráť. Ministerka spravodlivosti nebola

až taká veľká, ako sa cítila.

Výsledok: Kolíková odišla. Sulík odišiel (a s ním aj ďalší ministri SaS). Matovič ostal.

Nakoniec k tenkému a trochu ovisnutému lanu rebelov priskočila prezidentka Čaputová. Aj ona vyhlásila, že Matovič má podať demisiu.

Nepodal. Lebo kým nie je dohoda na novom režime koalícnej väčšiny a na novej vláde, dovtedy sú demisie premiéra prázdne. A napokon aj nezodpovedné. Ústava diktuje, že vláda musí pokračovať (hoci aj v demisii), kým nie je vymenovaná nová. A tá vymenovaná byť nemôže, lebo parlamentná väčšina sa zatiaľ na ničom nedohodla. Rokovania sú vo fáze nula, ako sa zhodli lídri.

Jednoducho: vzbure proti Matovičovi a jeho deštruktívnej politike chýbal scenár aj réžia. Okrikovanie premiéra spoza plota nikam nevedlo.

Iba ak k tomu, že všetci sú na tom po kríze horšie ako pred ňou. SaS je v koalícii (aspoň sa tak tvári), no nie je vo vláde. Remišová sa pre istotu vôbec nehýbe, inak by sa jej rozpadla strana. Prezidentka sa síce hrá na aktívnu a zodpovednú, no bez akýchkoľvek výsledkov. Aj o nej platí, že precenila svoje možnosti.

Sumár: v parlamente neexistuje usporiadaná väčšina. Vo vláde chýba tretina ministrov. Koalícia je celkom nefunkčná.

Áno, tá koalícia, ktorá sľubuje, že chce pokračovať, ak...

2. Čaputová hrá tvrdšie než Kiska

Lámanie premiéra a koalície má zopár spoločných znakov s krízou, ktorá dusila premiéra Fica v marci 2018. Po vražde Jána Kuciaka a po masových protestoch proti vláde.

Aj vtedy do hry vstúpil Prezidentský palác. S požiadavkou rekonštrukcie vlády alebo predčasných volieb. Neskôr sa pridala aj nespokojný koaličný partner – Bugárov Most.

Rozdiel bol v tom, že vtedy krízu všetci zvládali o niečo lepšie, ako to vidíme dnes. Prezident Kiska si dal pozor na prepálené požiadavky. Tlačil, no demisiu Fica nespomenul ani raz, keďže nebola známa a dohodnutá alternatíva. Nakoniec trápenie Ficovej vlády ukončil Bugár. Most oznámil, že končí, – a nechal si pootvorené dvere pre plán B (novú vládu bez Fica a Kaliňáka).

Kiska s Bugárom sa pred kamerami nehrali na velikánov, no nakoniec boli úspešní. Politika je vždy umenie možného. Fico sa musel stiahnuť, prišla Pellegriniho vláda, čiastočne kontrolovaná prezidentom. Pellegrini pod tlakom protestov, médií a Kisku odstaviť böhörovcov z vedenia polície a dal zelenú vyšetrovaniu vraždy Jána Kuciaka. Udalosti nabrali rýchly spád. Smerom k lepšiemu.

Pri dnešných aktéroch krízy vidíme namiesto výsledkov pózovanie pred kamerami, napínanie svalov, silacke reči – a nekonečné trápenie. Bez náznaku východiska, prečistenia vzťahov a zlepšenia pomerov. Na jednom konci je to chyba Matoviča, ktorý sa vôbec nepoučil a neposunul... Na druhom konci však predvádza neschopnosť aj Sulík, Remišová, Kolíková. A napokon aj prezidentka, ktorá pritvrdila na maximum (viac ako Kiska pred troma rokmi), no s biednym efektom.

Ak tu máme po kríze horší stav ako pred ňou, potom lídri vzbury niekde urobili chybu.

Nechceme provokovať, ale vyzerá to tak, že ešte aj v krízach a ich prekonávaní by mohla bývať koalícia školiť tú súčasnú. Bugár to vtedy postavil stručne a jasne: buď predčasné volby, alebo nová

vláda.

Tretia cesta, ktorú dnes presadzuje Sulík – ani Matovičova vláda, ani predčasné voľby –, je čistá politická alchymia. Metódou pokus – omyl.

Pričom s tými omylmi sa to prudko premnožilo.

Témou dňa by už nemala byť „rekonštrukcia vlády“ (nikam to nevedie a ak sa to náhodou zmení, dlho to nevydrží). Témou dňa by mali byť nové voľby. Z čisto praktických dôvodov. Slovensko potrebuje funkčnú vládu. A kde sa nedokážu dohodnúť lídri a prezidentka, tam by mali zakročiť voliči.

Iste, nebolo by to dobré riešenie. No o luxus, kde by sme si vytriedili dobré a zlé scenáre, sme už prišli.

3. Dobré správy

O niečo lepšie to vyzerá pri nových dátach o pandémie. Prinášajú malú dávku optimizmu. V porovnaní so začiatkom marca výrazne klesá počet úmrtí spojených s covidom (takmer o polovicu). Súbežne s tým klesá počet hospitalizovaných – na 3500.

Predpokladá sa, že v priebehu apríla by mala pandémia poľaviť. Prirodzenou cestou (oteplením).

To by zas mohlo viesť k postupnému uvoľneniu „pandemického režimu“. Teda k návratu zakázaných a zabudnutých tém ako škola pre deti, šport, kultúra, obchody, stretnutia na káve, slobodnejší pohyb... Už sme na to takmer zabudli – a za samozrejmosť sme začali považovať príkazy, zákazy, zásahy do práv, povinné testy, poradovníky na vakcíny, „stretnutia“ cez aplikácie. A bedákanie, keď niekto vonku nemá rúško...

Prichádza pomerne dôležitá éra. Bude sa v nej rozhodovať o tom, či sa vrátíme k bežnému životu a slobodám, na ktoré sme boli roky zvyknutí. Alebo sa necháme ďalej ovládať novou vojenskou disciplínou, ktorú priniesla doba strachu.

A za pár mesiacov prekreslila náš svet a naše práva na nepoznanie.

4. Nord Stream story

Problém dnes nie je len v drezúre, ktorej nás vystavila pandémia. Ďalším znepokojujúcim trendom je militarizácia politiky. A dokonca aj obchodu a verejnej diskusie.

Príkladom je rusko-nemecký plynový projekt Nord Stream II. Nový minister zahraničných vecí USA Antony Blinken vyhlásil, že projekt ide proti záujmom Spojených štátov, Ukrajiny a Európskej únie.

Pri Spojených štátoch a Ukrajine mal pravdu. Pri EÚ nie. Pri všetkej úcte, Blinken jednoducho nemôže posudzovať, čo je a čo nie je v záujme Európy.

A už vôbec by to nemal robiť na pôde NATO.

Je pravda, že Nord Stream II má pri tranzite plynu umožniť obchádzanie Ukrajiny (a tým aj Slovenska, ktoré je súčasťou centrálného tranzitu). Z pohľadu EÚ ako celku je však každá nová plynová trasa lepšia ako obrana tých sporných, cez ktoré už zlyhalo zásobovanie európskych trhov plynom (rok 2009).

Napokon, rusko-ukrajinský konflikt vtedy odrezal od plynu aj Slovensko.

Dohoda Nemcov a Rusov na posilnení Nord Streamu umožňuje zachovať zásobovanie Európy plynom aj pri prípadných problémoch medzi Ruskom a Ukrajinou (ktoré vlastne nie sú prípadné, ale sústavné). Navyše, slovenský eustream sa už na túto možnosť pripravil a vyradenie tranzitu Ukrajiny by vedel vykrývať na západnom konci.

Z pohľadu väčšiny európskych krajín projekt Nemcov a Rusov rozširuje možnosti obchodu s plynom. A eliminuje riziká spojené s nie veľmi stabilnou a spoľahlivou Ukrajinou.

Ak Nord Stream II naráža na bariéry, tak nie sú obchodné. A nie sú ani európske. Sú „bezpečnostné“, teda politické - z pohľadu Spojených štátov.

Tento problém je pritom oveľa širší, ako vyzerá. Nejde v ňom len o plyn, ale o obchod všeobecne. Európske infraštruktúrne a obchodné dohody, ktoré sa týkajú Ruska, Iránu alebo Číny, sú programovo pod tlakom. Z ideologických či bezpečnostných dôvodov, ktoré definujú Spojené štáty. Výsledkom je súbor obchodných sankcií, ktoré síce nie sú v európskom záujme, no riadime sa nimi.

V Únii sa tým deformuje jej podstata - zameranie na voľný obchod (v čom je silná). A manipulatívne sa necháva zaťahovať do bezpečnostných konfliktov (v čom je slabá).

Kým sa EÚ nezačne správať suverénne aspoň tam, kde má byť dominantná, v obchode, dovedy budú sny o Únii ako ekonomickej supervelmoci prázdne.

Ako rúry Nord Stream II...

Autor: Dag Daniš

Zdroj: <https://www.postoj.sk/>